

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

**НЕОІНСТИТУЦІОНАЛІЗМ ТА СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ
ІНСТИТУТИ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ**

Методичні рекомендації
з підготовки до семінарських занять, виконання індивідуальних
завдань та самостійної роботи
для студентів спеціальності С2 «Політологія»

Київ 2025

УДК 321
П 26

Укладачі: Є.В. Перегуда, докт. політ. наук, проф.
С.Д. Місержи, канд. політ. наук, доц.

Рецензент: Семенченко Ф.Г, д-р політ. наук, професор

Відповідальний за випуск Є.В. Перегуда, докт. політ. наук,
професор

Затверджено на засіданні кафедри політичних наук і права,
протокол №5 від 11 грудня 2024 р.

Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути у сфері державної влади: Методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи для студентів спеціальності С2 «Політологія». Уклад. Є.В. Перегуда, С.Д.Місержи. Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак, 2025. 52 с.

Подано компетентності, яких мають набути студенти за підсумками вивчення дисципліни, та програмні результати навчання, зміст лекційного курсу, плани практичних занять, тематику індивідуальних завдань та рекомендації з їх підготовки, методи контролю та оцінювання, питання підсумкового контролю, список рекомендованої літератури.

Призначено для студентів спеціальності «Політологія».

© КНУБА, 2025

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Мета та завдання навчальної дисципліни	4
Методи навчання.....	7
Зміст лекційного курсу	9
Плани семінарських занять	13
Вимоги до індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання. Тематика індивідуальних завдань та контрольних робіт	23
Розподіл годин самостійної роботи здобувачів	26
Модульно-рейтингова система оцінювання знань	27
Питання підсумкового контролю.....	30
Методичне забезпечення	32
Інформаційні ресурси	52

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути у сфері державної влади» є важливою складовою політологічної освіти. Політичні інститути – вагомими складовими сучасного політичного процесу та впливові його суб'єкти. З 1970-1980-тих рр. у світовій політичній науці почався «інституційний поворот». Водночас він не передбачав автоматичного повернення до положень «старого інституціоналізму», який домінував на початку ХХ ст., а враховував на новому рівні досягнення науки в інших політологічних концепціях, зокрема біхевіоралізму. В сучасному інституціоналізмі інститут тлумачиться як нормативний порядок в певних сферах суспільного життя, як сукупність практик політичних суб'єктів, як організація тощо. Важливе місце посіло вивчення не лише формальних, а й неформальних політичних інститутів.

Зміст дисципліни передбачає опанування найбільш важливих напрямів сучасних інституціоналістських концепцій, основ інституційного аналізу. Крім загальнотеоретичних положень, увага приділяється вивченню теоретичних засад окремих інститутів – глави держави, парламентаризму, інститутів у сфері виконавчої влади, політичних виборів тощо. Більш широко деякі з цих інститутів вивчатимуться у спеціальних курсах, відтак дисципліна «Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути у сфері державної влади» відкриває цикл вивчення політичних інститутів в контексті опанування ОП «Політологія».

Згідно з навчальним планом, методами навчання є лекції, практичні заняття. Кінцевою формою контролю з дисципліни є іспит.

Важлива роль при вивченні дисципліни відводиться самостійній роботі студентів, зокрема виконанню індивідуального завдання, яке має продемонструвати ступінь опанування студентами основ інституційного аналізу. У виданні наведений орієнтовний перелік тем індивідуальних завдань. Перелік не є вичерпним. Студенти можуть запропонувати власні теми, виходячи з інтересів своєї наукової роботи.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, студенти можуть це зробити у вигляді реферату. Він повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок рукописного тексту. Реферат включає план, відповідно до плану зміст, основні висновки і список літератури. Список літератури може складатися за алфавітом, за тематикою або за порядком згадування літератури в тексті. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, презентації. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни полягає в оволодінні складовими сучасного інструментарію політичної науки, сучасними теоріями становлення та функціонування політичних інститутів суспільства, знаннями щодо закономірностей та особливостей розвитку ключових політичних інститутів, формуванні вмінь щодо вимірювання та оцінки їх розвитку.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосовуванням теорій та методів політичної науки.
Загальні компетентності	
ЗК 1	Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 8	Здатність ухвалювати рішення та діяти дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Фахові компетентності	
СК 1	Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
СК 2	Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
СК 4	Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
Додаткові фахові компетентності	
ДСК 1	Здатність до поглибленого розуміння тенденцій політичного розвитку, передбачення його наслідків, вироблення рекомендацій для політичного керівництва та забезпечення реалізацій цих рекомендацій в політичному управлінні.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПР 3	Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.
ПР 7	Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.
ПР 9	Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ПР 10	Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
ПР 13	Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні
ДПР 3	Вміти розробляти рекомендації щодо формування планів розвитку населених пунктів, просторового планування та забудови міст.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- основні етапи становлення інституціоналістських досліджень у політичній науці;
- динаміку поняття політичного інституту;
- специфіку неоінституціоналістського підходу в політології;
- основні напрями неоінституціоналізму;
- основні сучасні політичні інститути;
- основні характеристики держави як головного інституту політичної системи;
- класифікацію форм державного правління, державного устрою та політичних режимів;
- основні характеристики інститутів виконавчої влади;
- характеристики недержавних інститутів політичної системи;
- процесуальні виміри політичних інститутів;
- співвідношення інститутів регіонального управління;
- засади функціонування інститутів просторового планування;
- інституційні засади запобігання корупції в Україні;
- обмеження щодо використання службових повноважень;
- заходи врегулювання конфлікту інтересів;

вміти:

- застосовувати основні положення неоінституціоналізму при аналізі політичної системи;
- використовувати індекси вимірювання політичних інститутів;
- визначати форми державного правління, державного устрою та політичний режим конкретної держави;
- пояснювати причини та джерела динаміки конституційних засобів регулювання відносин між основними політичними інститутами;
- визначати тип партійної системи країни;
- охарактеризувати стан та перспективи розвитку громадянського суспільства в конкретній країні;
- прогнозувати подальший розвиток політичних інститутів, ґрунтуючись на використанні індексів їх вимірювання;

- застосовувати концепції інституційного розвитку при розв'язанні проблем просторового планування на місцевому рівні;
- аналізувати нормативно-правові акти на предмет виявлення норм, що сприяють вчиненню корупційного правопорушення;
- розробляти рекомендації до змісту антикорупційної програми органу державної влади та місцевого самоврядування;
- визначати наявність реального чи потенційного конфлікту інтересів у осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та заходи щодо його врегулювання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення курсу здійснюється у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів над першоджерелами та навчально-методичною літературою, написання індивідуальних завдань (курскових робіт), модульного контролю, складання іспиту.

Лекція як провідна організаційна форма навчального процесу вводить в предметне поле політології, знайомить з найбільш важливими проблемами сучасної політичної науки (світової та вітчизняної), забезпечує системність знань. Наявність конспекту лекцій допоможе студентам здобути цілісні знання з опорою на новітні досягнення світової та вітчизняної соціогуманітарної науки. Викладач постійно оновлює, доопрацьовує, систематизує лекційний матеріал, подає його в навчально-орієнтованій інтерпретації.

Практичне заняття – колективна форма аудиторних занять, активний метод перевірки знань, якому передують лекція і самостійне опрацювання студентами першоджерел, посібників, підручників, поточних публікацій в друкованих та електронних ЗМІ, власного конспекту лекцій. Під час семінарів студенти виступають з підготовленими доповідями, беруть участь в обговоренні інших доповідей (дискусії), формулюють запитання, виступають з рецензіями, висловлюють власні оцінки, погляди, демонструють вміння та навички політологічного аналізу новітніх політичних процесів та явищ.

Для підготовки кожної теми семінарів студентам пропонується список рекомендованої літератури, опрацювання якої дозволить ґрунтовно опанувати відповідну проблематику. Рекомендованою літературою можна скористатися на Освітньому сайті КНУБА, в читальному залі бібліотеки КНУБА, в навчально-методичному кабінеті кафедри (ауд. 432). Крім того, бібліотека та навчально-методичний кабінет володіють розгалуженими фондами періодичних видань, ознайомлення з якими допоможе студентам актуалізувати отримані політологічні знання, зокрема вникнути в український політичний вимір.

Під час роботи на семінарі студенти повинні продемонструвати свої знання вільно оперуючи засвоєним понятійно-категоріальним апаратом з політології.

Високу оцінку студент отримує тоді, коли системно логічно висвітлює навчальну проблему своїми словами, користуючись власним конспектом та відповідними записами.

Перші доповіді з питань семінару варто розраховувати на 10 -15 хв., як правило, з трибуни перед аудиторією. Подальше обговорення доповіді

включає такі форми участі в семінарі : доповнення, запитання, зауваження, побажання, розгорнута оцінка. Регламент участі в обговоренні доповіді – до 5 хв.

В разі організації навчального процесу онлайн лекції, практичні заняття проводяться на платформі Microsoft Teams. Викладач формує відповідну команду, для чого кожен студент повинен мати адресу корпоративної пошти КНУБА. Навчальні матеріали розміщуються в Microsoft Teams, а також на Освітньому сайті КНУБА.

Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево. Графік доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Тема 1. Поняття політичного інституту.

Еволюція поняття інституту у ХХ-ХХІ ст. «Старий» та новий інституціоналізм. Інститут як когнітивна система, як нормативний порядок, як організація, як сукупність практик. Функціональність інституту. Формальні та неформальні інститути. Статусно-рольова структура інститутів. Типологія політичних інститутів. Інститути та інституції: диференціація понять. Функціональність та дисфункціональність інститутів.

Динаміка політичних інститутів. Політична інституалізація та її етапи. Path dependence («стежка залежності») політичних інститутів. Механізми зміни інститутів. Деінституалізація та її причини. Криза інститутів та способи її подолання. Сценарії переналаштування інститутів.

Тема 2. Теоретико-методологічні засади вивчення політичних інститутів

«Старий інституціоналізм». Становлення неоінституціоналізму. Його сутність. Основні напрями неоінституціоналізму: історичний інституціоналізм, інституціоналізм раціонального вибору, нормативний інституціоналізм, соціологічний інституціоналізм, міжнародний інституціоналізм. Теорія Х та Y матриць С. Кірдіної.

Інші підходи. «Залізний» закон олігархізації Р. Міхельса. Концепції централізації та децентралізації. Принцип балансу сил. Теорія конвергенції.

Методи дослідження політичних інститутів. Емпіричні методи. Кількісний аналіз (індекси, індикатори тощо). Порівняльний аналіз.

Змістовий модуль 2. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ПІДСИСТЕМА ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВИМІР

Тема 3. Держава як центральний інститут політичної системи.

Ознаки держави. Причини виникнення держави. Концепція функціонального поділу гілок державної влади. Типологія держав. Правова соціальна держава. Сучасні тенденції розвитку якості держав. Проблема ефективності державного управління. Форми державного

правління. Кількісна оцінка та порівняльний аналіз систем державного правління, розподілу та злиття політичної влади. Поняття та інституційні виміри політичних режимів.

Інститут глави держави (президента). Поняття та особливості в зарубіжних країнах. Правовий статус глави держави та його роль у здійсненні влади. Повноваження глави держави. Терміни повноважень президентів: політичні та економічні наслідки. Правові та політичні засади інституту глави держави в Україні. Оцінювання сили президентських повноважень. Індекс ефективної кількості кандидатів у президенти.

Інститут виконавчої влади. Горизонтальна та вертикальна структура інституту. Центральні органи виконавчої влади, їх типологія. Місцеві органи виконавчої влади. Політичні механізми взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади. Урядова стабільність: детермінанти. Урядова стабільність крізь призму систем парламентського голосування, партійної сили та ідеології. Кількісні індекси урядової стабільності та урядової ефективності.

Інститут парламентаризму. Конституційно-правові засади функціонування парламенту. Політичні, законодавчі, міжнародні і контрольні повноваження парламенту, професіоналізм парламенту, сила парламенту. Внутрішня структура парламентів.

Інститут політичної опозиції. Функції політичної опозиції. Типологія моделей політичної опозиції. Парламентська опозиція. Моделі взаємодії влади та опозиції.

Тема 4. Інші політичні інститути

Групи інтересів в сучасній політиці. Теорія А. Бентлі. Самоорганізація групи як суб'єкта політичних відносин. Функції груп інтересів. Артикуляція та агрегація політичних інтересів. Взаємодія держави та груп інтересів. Формування представницьких структур. Громадянське суспільство. Функції громадянського суспільства. Правове регулювання функціонування громадянського суспільства. Взаємодія громадянського суспільства та держави. Типологія інституцій громадянського суспільства. Міжнародні, всеукраїнські та місцеві організації громадянського суспільства.

Групи тиску. Явище лобізму та його правова інституціоналізація.

Політична партія як політичний інститут. Функції політичних партій. Правові засади функціонування політичних партій. Структура політичних партій. Партійна ідеологія, ідеологічний спектр, політичний спектр, поляризація, ідеологічна різноманітність партій. Вимірювання

ідеологічної різноманітності партій. Партійні системи. Типологія. Кількість партій – політологічне трактування.

Змістовний модуль 3. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ТА КОМУНІКАТИВНИЙ ВИМІР ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Тема 5. Інститути прямої демократії.

Функції виборів. Типологія виборів. Стадії виборів. Правове регулювання виборчих процесів. Виборчі системи. Типологія. Закони Дюверже. Кількісні методи дослідження виборів.

Поняття, функції та правове регулювання референдумів. Плебісцити. Громадські слухання. Поняття, законодавство України, алгоритми організації.

Петиції та електронні петиції.

Соціальні мережі, периметії інституціоналізації.

Тема 6. Інші інститути у сфері протікання політичних процесів та політичної комунікації.

Інститут політичної відповідальності. Політична відповідальність органів державної влади. Політична відповідальність політичних партій.

Інститут політичних конфліктів. Теорії політичних конфліктів. Стадії розвитку конфліктів. Стратегії поведінки в конфлікті. Шляхи розв'язання конфліктів. Типологія конфліктів. Індексне вимірювання політичних конфліктів.

Інститут імпичменту.

Інститути присяги Президента, вето Президента на закони, контрасигнації та ін.

Інститути у сфері електронного врядування. Понятійний апарат, сучасні концепції та моделі, світовий досвід, нормативно-правова база та організаційні засади в Україні. Використання штучного інтелекту в політичних процесах.

Змістовний модуль 4. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ.

Тема 7. Інституційні засади антикорупційної політики.

Поняття корупції: теоретичні підходи. Типологія корупційних правопорушень. Нормативно-правове регулювання з питань запобігання та протидії корупції. Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції. Національне антикорупційне бюро. Спеціалізована

антикорупційна прокуратура. Вищий антикорупційний суд. Принципи антикорупційної політики.

Тема 8. Реалізація антикорупційної політики.

Конфлікт інтересів осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та заходи щодо його врегулювання. Обмеження використання службового становища. Відповідальність у сфері запобігання та протидії корупції. Формування антикорупційної культури політики в Україні. Взаємодія держави та суспільства в процесі антикорупційної політики. Корупційні ризики державного фінансування політичних партій та громадських об'єднань. Цифрові технології як інструмент антикорупційної політики.

Змістовний модуль 5. ІНСТИТУТИ ПРОСТОРОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПОЛІТИКИ ВІДНОВЛЕННЯ

Тема 9. Інститути в сфері регіонального та місцевого управління Національні та місцеві інтереси: проблеми взаємодії.

Інститут регіонального управління. Адміністративно-територіальний устрій. Взаємодія центральних та місцевих органів виконавчої влади. Моделі регіонального управління. Деконцентрація. Поняття та форми державного устрою.

Інститут місцевого самоврядування. Концепції місцевого самоврядування: громадівська, державницька, подвійна. Функції місцевого самоврядування. Правове регулювання місцевого самоврядування. Рівні місцевого самоврядування. Поняття територіальної громади. Структура органів місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення.

Інститут просторового планування суспільства. Нормативно-правові засади просторового планування. Організаційна структура просторового планування. Інституційні засади політики відновлення.

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади дослідження політичних інститутів

Тема 1. Поняття політичного інституту

Семінарське заняття 1 (2 год)

План

1. Еволюція поняття інституту у XX-XXI ст. «Старий» та новий інституціоналізм.
2. Інститут як когнітивна система, як нормативний порядок, як організація, як сукупність практик. Функціональність інституту.
3. Формальні та неформальні інститути.
4. Типологія політичних інститутів.
5. Інститути та інституції: диференціація понять.
6. Функціональність та дисфункціональність інститутів.
7. Динаміка політичних інститутів. Політична інституціоналізація.
8. Типологія динаміки політичних інститутів.
9. Політична денінституціоналізація.

Семінарське заняття 2 (2 год.)

План

1. Динаміка політичних інститутів. Політична інституалізація та її етапи.
2. Механізми та моделі зміни інститутів.
3. Деінституалізація та її причини.

Контрольні питання

Що означає поняття політичного інституту?

Назвіть структурні елементи інституту.

В чому полягають функції політичного інституту?

Наведіть класифікації політичних інститутів за різними критеріями.

Які інститути сильніше впливають на розвиток політичного життя – формальні чи неформальні? Проаналізуйте на конкретних прикладах.

Як різні політологи тлумачать розбіжності у поняттях політичних інститутів та політичних інституцій?

Чому прихильники історико-культурного підходу вважають, що інституціоналізм не здатен пояснити суспільну динаміку?

Що означає поняття політичної інституціоналізації?

Охарактеризуйте етапи політичної інституціоналізації.

Наведіть типи інституціональної динаміки за С. Хантінгтоном.

Охарактеризуйте типи інституціональної динаміки за К. Теленом.

Продемонструйте на прикладах з політичної історії незалежної України.

Які причини можуть вести до політичної деінституціоналізації?

Тема 2. Теоретико-методологічні засади вивчення політичних інститутів

Семінарське заняття 3-4 (4 год.)

План

1. «Старий інституціоналізм». Становлення неоінституціоналізму. Його сутність.

2. Основні напрями неоінституціоналізму:

а) історичний інституціоналізм;

б) інституціоналізм раціонального вибору;

в) нормативний інституціоналізм;

г) соціологічний інституціоналізм;

д) емпіричний неоінституціоналізм;

е) міжнародний інституціоналізм.

е) інші напрями дослідження політичних інститутів.

3. Інші засади дослідження політичних інститутів: «залізний» закон олігархізації Р. Міхельса, принцип балансу сил, сучасні теорії модернізації.

Контрольні питання

Чим відрізняється неоінституціоналізм від «старого інституціоналізму»?

Охарактеризуйте внесок Марча та Олсена у становлення неоінституціоналізму.

Яку роль відіграв Д. Норт у становлення неоінституціоналізму?

Які причини складності зміни політичних інститутів вбачав Д. Норт?

По кожному з напрямів неоінституціоналізму наведіть основні положення, представників, їх праці.

Що означає поняття «стежки залежності»?

Що означає поняття «залізної клітки»?

Які інституційні зміни властиві для кожного з напрямів неоінституціоналізму?

В чому сутність «залізного закону олігархізації»? Хто його автор? Яке Ваше ставлення до цього закону?

Охарактеризуйте основні якісні та кількісні методи дослідження політичних інститутів?

Змістовий модуль 2. Інституціональна підсистема політичної системи: організаційний вимір

Тема 3. Держава як центральний інститут політичної системи

Семінарське заняття 5 (2 год.)

План

1. Ознаки держави.
2. Концепції виникнення держави.
3. Становлення концепцій функціонального поділу гілок державної влади.
4. Органи, що представляють гілки державної влади.

Семінарське заняття 6 (2 год.)

План

1. Типологія держав.
2. Сучасні тенденції розвитку якості держав.
3. Проблема ефективності державного управління.

Семінарське заняття 7 (2 год.)

План

1. Форми державного правління. Кількісна оцінка та порівняльний аналіз систем державного правління, розподілу та злиття політичної влади.
2. Поняття та інституційні виміри політичних режимів.

Семінарське заняття 8 (2 год.)

План

1. Інститут глави держави. Правовий статус, повноваження глави держави. Правові та політичні засади інституту глави держави в Україні. Оцінювання сили президентських повноважень.

2. Інститути у сфері виконавчої влади. Центральні та місцеві органи виконавчої влади. Урядова стабільність: детермінанти. Кількісні індекси урядової стабільності та урядової ефективності.

Семінарське заняття 9 (2 год.)

План

1. Інститути державної влади у сфері національної безпеки та оборони.
2. Інституційна спроможність держави в умовах війни.

Семінарське заняття 10 (2 год.)

План

1. Інститут парламентаризму.
2. Інститут політичної опозиції.

Контрольні питання

Охарактеризуйте теологічну, договірну, завойовницьку та класову теорії походження держави? Яке Ваше ставлення до кожної з цих концепцій?

В чому М. Вебер вбачав відмінності держави від інших політичних інститутів?

Які ознаки держави вважаються в класичній політології?

Як впливають інтенсивний розвиток комунікаційних технологій та інші особливості сучасного суспільства на динаміку ознак держави?

Охарактеризуйте процес становлення концепції функціонального поділу гілок державної влади. Які гілки влади виокремлюють в сучасній політології? Наведіть приклади організацій, які належать до різних гілок.

Наведіть основні форми державного правління, їх ознаки та приклади держав, в яких діють ті чи інші форми.

Наведіть класифікацію політичних режимів, їх ознаки та приклади держав.

За якою ознакою гібридні режими відносять до демократичних та авторитарних?

Наведіть класифікацію форм державного устрою, їх ознаки та приклади держав.

Наведіть класифікацію глав держав світу.

Якими типовими повноваженнями наділяють президенти держав?

Як вимірюється сила президентських повноважень?

В чому полягають функції органів виконавчої влади?

Як форма державного устрою впливає на розмежування повноважень органів виконавчої влади?

Що означає поняття урядової стабільності? Які чинники на неї впливають?

Наведіть функції парламентів? Яка з них є фундаментальною?

Що означає поняття політичної опозиції?

Наведіть типологію політичної опозиції

Практичне заняття 4. Інші політичні інститути

Семінарське заняття 11 (2 год.)

План

1. Групи інтересів в сучасній політиці. Функції груп інтересів. Артикуляція та агрегація політичних інтересів.
2. Взаємодія держави та груп інтересів.
3. Громадянське суспільство. Його функції. Взаємодія громадянського суспільства та держави.
4. Групи тиску. Явище лобізму та його правова інституціоналізація. Закон України «Про лобіювання».

Семінарське заняття 12 (2 год.)

План

1. Політична партія як політичний інститут. Вимірювання ідеологічної різноманітності партій.
2. Партійні системи. Типологія.

Контрольні питання

Що означає поняття груп інтересів?

Хто автор теорії груп інтересів?

Які функції груп інтересів?

Що означає поняття артикуляції інтересів?

Що означає поняття агрегації інтересів?

В чому відмінність поняття груп тиску від поняття груп інтересів?

Наведіть приклади груп тиску в Україні.

Що означає поняття лобізму? В чому складність його законодавчого регулювання?

Наведіть типологію лобістських форм політичного впливу.

Що означає поняття громадянського суспільства?

Чому Т. Карозерс вважав, що громадянське суспільство може не лише сприяти, а й протидіяти демократії? Яке Ваше ставлення до цієї тези?

В чому полягають складнощі в розвитку громадянського суспільства?

До якого суспільного сегменту сьогодні ближче політичні партії – до держави або громадянського суспільства?

Наведіть типологію політичних партій за різними критеріями.

Що означає поняття партійної системи?

Наведіть типологію партійних систем, ознаки кожного з типів та приклади держав.

Змістовний модуль 3. Процесуальний та комунікативний вимір політичних інститутів

Тема 5. Інститути прямої демократії.

Семінарське заняття 13-14 (4 год.)

План

1. Функції, типологія, стадії виборів.
2. Виборчі системи. Типологія. Закони Дюверже.
3. Правове регулювання виборчих процесів та референдумів.
4. Кількісні методи дослідження виборів.
5. Громадські слухання.
6. Петиції та електронні петиції.

Контрольні питання

Яка роль виборів у розвитку суспільства?

Чи є вибори достатньою ознакою розвитку демократії?

Наведіть типологію виборів за різними критеріями.

З яких стадій складається виборчий процес?

Які нормативні акти регуламентують виборчі процеси в Україні?

Охарактеризуйте ці акти, їх структуру.

Що означає поняття виборчої системи?

Наведіть типологію виборчих систем.

Що означає поняття референдуму?

В чому полягає відмінність референдумів та плебісцитів?

Які нормативні акти регуламентують референдуми в Україні?

Тема 6. Інші інститути у сфері протікання політичних процесів та політичної комунікації.

Семінарське заняття 15 (2 год.)

План

1. Інститут політичної відповідальності.
2. Інститут імпичменту.
2. Політичні кризи та конфлікти. Теорії політичних конфліктів.
3. Стадії розвитку конфліктів.
4. Типологія конфліктів.
5. Індексне вимірювання політичних конфліктів.

Контрольні питання

Що означає поняття політичної відповідальності? Наведіть типологію.

Проаналізуйте нормативно-правове регулювання імпичменту в Україні.

Що означає поняття інституційної стабільності суспільства та стабільності окремих органів влади?

Наведіть кількісні та якісні маркери стабільності політичних інститутів.

Що означає поняття урядової стабільності? Які чинники на неї впливають?

Що означає поняття політичного конфлікту? Чим він відрізняється від поняття політичної суперечності?

Наведіть основні показники політичного конфлікту та типологію конфліктів залежно від цих показників.

Наведіть етапи розвитку політичних конфліктів та приклади.

В чому сутність післяконфліктної стадії політичного конфлікту?

Що означає поняття управління політичними конфліктами.

Наведіть приклади інституцій з врегулювання політичних конфліктів на різних рівнях політичного процесу.

Семінарське заняття 16 (2 год.)

План

1. Електронне врядування: понятійний апарат, концептуальні підходи моделі.
2. Цифровізація держави.
3. Нормативно-правове регулювання та організаційні засади Е-урядування в Україні.
4. Неформальні інститути політичної взаємодії. Е-демократія.
5. Проблематика застосування штучного інтелекту в політичних процесах.

Контрольні питання

Як впливають новітні комунікаційні технології на видозміну політичних процесів?

Що означають поняття цифрової політики та цифрових політичних практик?

Чому модель публічного простору Хабермаса не відповідає засадам цифрової політики?

Чому, згідно з Густафсоном, горизонтальне поширення повідомлень сприяє появі тимчасових політичних еліт?

Хто є автором концепції smart governance?

Що означають поняття кібероптимізму та кіберпесимізму в політології?

Хто був автором моделі кіберпартії? Проаналізуйте цю модель.

В чому полягає каскадна модель електронної політичної комунікації?

Проаналізуйте типологію мереж у цифрових політичних практиках?

Яке Ваше ставлення до поняття цифрових політичних режимів?

Проаналізуйте поняття Е-урядування та Е-демократії згідно з українським законодавством.

Наведіть типологію та приклади неформальних інститутів політичної комунікації.

В чому полягають розбіжності американського та європейського підходу до проблем використання штучного інтелекту в політичних процесах?

Змістовий модуль 4. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ.

Тема 7. Інституційні засади антикорупційної політики

Семінарське заняття 17 (2 год.)

План

1. Поняття корупції: теоретичні підходи.
2. Типологія корупційних правопорушень.
3. Нормативно-правове регулювання з питань запобігання та протидії корупції.
4. Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції.
5. Принципи антикорупційної політики.

Контрольні питання

Як тлумачиться поняття корупції?

Проаналізуйте різні типології корупційних правопорушень.

Чим відрізняються поняття протидії та запобігання корупції?

Які законодавчі акти регламентують протидію та запобігання корупції в Україні?

Охарактеризуйте роль різних міжнародних структур (Група FATF, Європейський союз та ін.) в організації запобігання та протидії корупції в Україні.

Проаналізуйте компетенцію та ресурсну базу Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Вищого антикорупційного суду та інших органів державної влади.

В чому полягають принципи антикорупційної політики?

Тема 8. Реалізація антикорупційної політики.

Семінарське заняття 18 (2 год.)

План

1. Конфлікт інтересів осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та заходи щодо його врегулювання.

2. Обмеження використання службового становища.

3. Відповідальність у сфері запобігання та протидії корупції.

4. Формування антикорупційної культури політики в Україні.

5. Взаємодія держави та суспільства в процесі антикорупційної політики.

6. Корупційні ризики державного фінансування політичних партій та громадських об'єднань.

7. Цифрові технології як інструмент антикорупційної політики.

Контрольні питання

Що означає поняття конфлікту інтересів? Продемонструйте приклади.

Проаналізуйте обмеження використання службового положення держслужбовцями та службовцями органів місцевого самоврядування.

Наведіть типологію відповідальності у сфері запобігання та протидії корупції.

Що означає поняття антикорупційної культури політики? Які, на Вашу думку, заходи мають бути здійснені для її вдосконалення?

Яким чином держава здатна стимулювати підвищення ролі громадян у запобіганні та протидії корупції?

В чому сенс функціонування реєстру корупційних правопорушень?

Змістовний модуль 5. Інститути просторової політики та політики відновлення

Тема 9. Інститути в сфері регіонального та місцевого управління.

Семінарське заняття 19 (2 год.)

План

1. Національні та місцеві інтереси: проблеми взаємодії.
2. Інститут в сфері регіонального управління.
3. Моделі регіонального управління.

Семінарське заняття 20 (2 год.)

План

1. Інститути у сфері просторового планування суспільства.
2. Нормативно-правові засади та організаційна структура просторового планування. місцевого самоврядування.
3. Інституційні засади політики відновлення України.

Контрольні питання

Яким чином між собою співвідносяться інтереси суб'єктів на різних рівнях політики? Варіанти узгодження таких інтересів. Які існують інститути такого узгодження?

В чому різниця між поняттями регіонального управління та місцевого самоврядування?

Наведіть типологію інститутів регіонального управління.

В чому полягає функція місцевого самоврядування?

Наведіть типологію органів місцевого самоврядування в Україні.

Які інституції задіяні в процесі просторового планування в Україні?

Які інститути функціонують у сфері просторового планування в Україні?

Охарактеризуйте основні нормативно-правові акти, які регламентують просторове планування в Україні.

ВИМОГИ ДО ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань та контрольних робіт

1. Політичний інститут як нормативний порядок: функції, організаційна, статусно-рольова структура.
2. Типологія політичних інститутів.
3. Формальні та неформальні політичні інститути.
4. Інститути та інституції: проблема розрізнення понять.
5. Інституційна стабільність.
6. Інституційна криза: прояви, причини, шляхи подолання.
7. Інституціоналізація політичного процесу: основні етапи.
8. Деінституціоналізація: причини, сутність, сценарії.
9. Неоінституціоналізм: становлення, характеристика, основні напрями.
10. Історичний інституціоналізм.
11. Інституціоналізм раціонального вибору.

12. Соціологічний інституціоналізм.
13. Сучасні тенденції розвитку держави як політичного інституту.
14. Інституційні передумови ефективності державного управління.
15. Форми державного правління.
16. Поняття та інституційні виміри політичних режимів.
17. Правові та політичні засади інституту глави держави в Україні.
18. Внутрішня структура інституту виконавчої влади України.
19. Інститути державної влади України у сфері національної безпеки та оборони.
20. Проблеми інституційної спроможності держави в умовах війни.
21. Політичні кризи в Україні (аналіз кейсів).
22. Конституційно-правові засади інституту парламентаризму в Україні.
23. Структура інституту парламентаризму в Україні.
24. Групи інтересів в політиці.
25. Патрон-клієнтельний характер української політики.
26. Громадянське суспільство: інституційні виміри.
27. Типологія інституцій громадянського суспільства.
28. Політична партія як політичний інститут.
29. Інститут виборів: функції, нормативно-правове регулювання, типологія, стадії виборчого процесу.
30. Політична відповідальність органів державної влади.
31. Політична відповідальність недержавних політичних інституцій.
32. Інститут регіонального управління в Україні.
33. Поняття та форми державного устрою.
34. Інституційний вимір місцевого самоврядування в Україні.
35. Централізація та децентралізація як інституційні механізми вдосконалення регіональної політики.
36. Інститути електронного врядування.
37. Потенційний та реальний конфлікт інтересів: обставини виникнення та шляхи врегулювання.
38. Особливості застосування різних видів відповідальності за вчинення корупційних правопорушень.
39. Повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції та антикорупційних органів інших країн: порівняльний аналіз компетенції та досвід.
40. Формування Єдиного порталу повідомлень викривачів корупції.
41. Державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

42. Формування та реалізація антикорупційних програм органів державної влади та місцевого самоврядування.

43. Оцінювання корупційних ризиків та підготовка звіту із їх оцінки.

44. Роль парламенту, глави держави та уряду у формуванні та реалізації антикорупційної політики.

45. Статус та функції Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

46. Роль політичних партій та громадських об'єднань в запобіганні та протидії корупції.

47. Державний контроль за дотриманням законодавства щодо фінансування політичних партій.

48. Особливості здійснення повноважень Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	15	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	12	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	10	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	8	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	6	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

РОЗПОДІЛ ГОДИН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

У пп. 8 п. 3.3. Положення Про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури, затвердженого Вченою радою КНУБА (протокол №9 від 26.06.2023 р.) визначено вимоги до самостійної роботи здобувача, а саме: Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння освітнього матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

До самостійної роботи здобувача належить: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка до підсумкового контролю, науково-дослідна робота. Враховуючи тижневе навчальне навантаження здобувачів відповідно до навчального курсу, щотижнева самостійна робота має бути в межах 16–30 годин.

Для забезпечення збалансованості самостійної роботи здобувача з матеріалом освітньої компоненти мінімальна кількість годин самостійної роботи розраховується виходячи з наступних норм часу:

Вид роботи	Кількість годин за нормами часу	Кількість за навчальним планом	Норми часу
опрацювання матеріалу лекцій	0,5 год на 2 год лекції	40 год.	10
підготовка до практичних занять	0,5 год на 2 год практичного заняття	40 год.	10
підготовка контрольної роботи	6 год	1	6
підготовка до іспиту	30 год	1	30

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці КНУБА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (іспит, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять,

виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання					Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
Змістові модулі							
1	2	3	4	5			
10	19	10	8	8	15	30	100

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЯ

1. Поняття політичного інституту: сучасні тлумачення.
2. Політичний інститут як нормативний порядок: функції, організаційна, статусно-рольова структура.
3. Типологія політичних інститутів.
4. Формальні та неформальні політичні інститути.
5. Інститути та інституції: проблема розрізнення понять.
6. Інституційна стабільність: передумови, механізми забезпечення.
7. Інституційна динаміка: механізми розвитку інститутів та їх оцінка.
8. Інституціоналізація політичного процесу: етапи та їх сутність.
9. Інституційна криза: прояви, причини, шляхи подолання.
10. Деінституціоналізація: причини, сутність, сценарії.
11. Неоінституціоналізм: характеристика, основні напрями.
12. Г. Пітерс про становлення неоінституціоналізму.
13. Історичний інституціоналізм: становлення, основні положення, представники, головні наукові праці.
14. Інституціоналізм раціонального вибору: становлення, основні положення, представники, головні наукові праці.
15. Соціологічний інституціоналізм: становлення, основні положення, представники, головні наукові праці.
16. Нормативний інституціоналізм: становлення, основні положення, представники, головні наукові праці.
17. Теорія X та Y матриць.
18. Порівняльний аналіз інститутів: сутність та основні методологічні вимоги.
19. Індокси кількісного вимірювання політичних інститутів.
20. Держава як головний політичний інститут: ознаки, функції.
21. Теорія розподілу державної влади: історичні аспекти, сучасні тенденції.
22. Сучасні тенденції розвитку держави як політичного інституту.
23. Інституційні передумови ефективності державного управління.
24. Форми державного правління: типологія, приклади країн світу.
25. Політичні режими: типологія, характеристики.
26. Інституційні виміри сучасних політичних режимів.
27. Формальні та неформальні складові політичних режимів.
28. Правові та політичні засади інституту глави держави в Україні.
29. Індексне вимірювання інституту глави держави.
30. Внутрішня структура інституту виконавчої влади України.

31. Конституційно-правові засади інституту парламентаризму в Україні.
32. Структура інституту парламентаризму в Україні.
33. Індексне вимірювання інституту парламентаризму.
34. Інститут політичної опозиції: сутність, функції, моделі у світовому досвіді.
35. Групи інтересів в політиці.
36. Групи інтересів та групи тиску.
37. Патрон-клієнтельний характер української політики.
38. Інститут лобізму.
39. Громадянське суспільство: інституційні виміри.
40. Типологія інституцій громадянського суспільства.
41. Політична партія як політичний інститут.
42. Інститут виборів: функції, нормативно-правове регулювання, типологія, стадії виборчого процесу.
43. Політична відповідальність органів державної влади.
44. Політична відповідальність недержавних політичних інституцій.
45. Політичні кризи та конфлікти в Україні.
46. Інститут регіонального управління в Україні.
47. Поняття форми державного устрою: типологія, характеристики.
48. Форма державного устрою в Україні.
49. Інституційний вимір місцевого самоврядування в Україні.
50. Централізація та децентралізація як інституційні механізми вдосконалення регіональної політики.
51. Інститути електронного врядування.
52. Вплив комунікативних технологій на сучасний розвиток політичних інститутів.
53. Інституційна структура просторового планування суспільства.
54. Інституційні засади політики відновлення України.
55. Нормативно-правове регулювання з питань запобігання та протидії корупції.
56. Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції.
57. Відповідальність у сфері запобігання та протидії корупції.
58. Конфлікт інтересів осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та заходи щодо його врегулювання.
59. Взаємодія держави та суспільства в процесі реалізації антикорупційної політики.
60. Цифрові технології як інструмент антикорупційної політики.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Підручники

Перегуда Є.В. Політичні ідеї представників неоінституціоналізму. Андрущенко Т.В., Бабкіна О.В., Горбатенко В.П. та ін. *Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи* : підручник : у 2-х т. За заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : «Новий Світ-2000», 2016. Т. 1. С. 14-36. URL: <http://surl.li/mkexk> URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2024).

Запобігання корупції: підручник. За заг. ред. Б.М. Головкина. Харків: Право, 2019.

Романов М.В. Основні засади запобігання корупції. Харків: ТОВ «Видавництво «Права людини», 2017. 176 с.

Навчальні посібники

Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П. Система державного управління: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 288 с.

Пахарев А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні. Навчальний посібник. К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. 182 с. URL: <http://surl.li/mkexq> (дата звернення: 01.06.2024).

Романюк А.С. Еволюція політичних інститутів. Коли і за яких обставин сформувалися політичні інститути: навч. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020.

Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції». Наук. ред. Хавронюк М.І. Організація з безпеки та співробітництва в Європі. К.: Ваіте, 2018. 472 с.

Конспекти та презентації лекцій

Перегуда Є.В. Конспекти лекцій з дисципліни «Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути в сфері державної влади» у форматі РРТю Київ: КНУБА, 2025. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2025).

Тестові завдання

Тестові завдання. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2025).

Нормативно-правові акти

Конституція України у редакції Закону України від 02.06.2016 р. №1401=VIII [Електронний ресурс] //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 01.06.2024).

Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 р. №794-VII, редакція від 27.12.2019 р. *Відомості Верховної Ради*. 2014. №13. Ст. 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18> (дата звернення: 01.06.2024).

Закон України «Про лобіювання» від 23.02.2024 р. №1366-IX. *Відомості Верховної Ради*. 2024. №18. Ст. 77. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3606-20#Text> (дата звернення: 01.06.2024).

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. №280/97-ВР із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/sp:max100> (дата звернення: 01.06.2024).

Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (дата звернення: 01.06.2024).

Закон України «Про особливу процедуру усунення Президента України з поста (імпічмент)» від 10 вересня 2019 р. № 39-IX. *Відомості Верховної Ради*. 2019. №40. Ст. 212. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39-20#Text> (дата звернення: 03.05.2025).

Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 р. №2365-III, редакція від 18.10.2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №23. Ст. 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14> (дата звернення: 01.06.2024).

Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI із змінами [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17/sp:max100/stru#Stru> (дата звернення: 01.06.2024).

Закон України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 р. № 2790-XII із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12/sp:max100> (дата звернення: 01.06.2024).

Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 р. № 3166-VI із змінами [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17/sp:max100> (дата звернення: 01.06.2024)..

Деякі питання ліквідації територіальних органів Державної інспекції архітектури та містобудування: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2024 р. №462. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/462-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.06.2024).

Деякі питання створення та функціонування Реєстру прозорості: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.10.2024 р. №1175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1175-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.02.2025).

Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2024 р. № 1101: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2025 р. №124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-2025-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.02.2025).

Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. №2447-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 24. ст.212.

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. №889-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 4. ст.43.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 49. ст.2056.

Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. №772-VIII (із змін.). URL: <http://surl.li/nklxdk> (дата звернення: 01.06.2022).

Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. №1698-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 47. Ст.2051.

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII (із змін.). URL: <http://surl.li/ijnsiq> (дата звернення: 01.06.2022).

Про Національну раду з питань антикорупційної політики: Указ Президента України від 14.10.2014 р. №808/2014 (із змін.). URL: <http://surl.li/cmrruc> (дата звернення: 01.06.2022).

Про утворення Національного антикорупційного бюро України: Указ Президента України від 16.04.2015 р. №217/2015. URL: <http://surl.li/abrmyx> (дата звернення: 01.06.2022).

Деякі питання скорочення чисельності працівників органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2023 р. №1410. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1410-2023-п#Text> (дата звернення: 01.06.2025)

Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: затв. Наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. №158. URL: <http://surl.li/phnupn> (дата звернення: 31.12.2024).

Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Офісу Генерального прокурора: затв. Наказом від 05.03.2020 р. №125. URL: <http://surl.li/ibuwyf> (дата звернення 25.05.2023).

Положення про інформаційну систему моніторингу реалізації державної антикорупційної політики: затв. Наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.06.2023 р. №134/23. URL: <http://surl.li/ctztst> (дата звернення: 10.07.2023).

Про цифровий контент та цифрові послуги: Закон України від 10.08.2023 р. №3321-IX. URL: <http://surl.li/vvegoh> (дата звернення: 01.06.2025).

Про затвердження Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 06 листопада 2023 р. №249/23. Із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1966-23#n14>

Лімська декларація: VIII Міжнародна конференція по боротьбі з корупцією Ліма, Перу, 7-11 вересня 1997 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_090#Text (дата звернення: 19.08.2025).

Монографічні джерела, наукові статті

Адаптивні зміни політичного поля України в умовах війни: монографія. За ред. О.О. Рафальського, О.М. Майбороди. Київ, 2023. 672 с. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/Adaptyvni-zminy-politychnoho-polia-Ukrainy_kol.-monohrafiia.pdf (дата звернення: 10.07.2025).

Алексєенко А. Політичні аспекти розвитку форми правління у міждисциплінарному науковому дискурсі. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Випуск 52. С. 311–316.

Алексєенко А.І. Форма державного правління як чинник політичної консолідації трансформаційного суспільства. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. №50. С. 163-167. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v050.2024.27>. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/50_2024/29.pdf/

Аніщенко М.А. Поняття, ознаки та види корупції як негативного соціального явища. *Держава та регіони*. 2020. № 1 URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2020/3.pdf (дата звернення: 22.06.2025).

Бабенко К.А. Феномен біцефалізму виконавчої влади в процесі конституційного розвитку України. URL: <http://surl.li/kzfut> (дата звернення: 01.06.2024).

Бабухіна С. А., Савельєва Т. П. Сучасні політичні дослідження у контексті неоінституціоналізму: стратегії наукових розвідок. *Сучасне суспільство*. 2020. Вип. 1. С. 4-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cuc_2020_1_3 (дата звернення: 22.08.2025).

Базик Р. Роль соціальних медіа як інструменту поширення пропаганди та їх вплив на політичну активність суспільства. *Політикус*. 2024. Вип. 4. С. 16-22.

Баштанник О. Інституціональні реформи як чинник трансформації функціонування політичної системи суспільства. *Національні інтереси України*. 2025. №6(11). С.1066-1076. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6\(11\)-1066-1076](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6(11)-1066-1076). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/25318/25296>.

Баштанник О. Концептуальні засади визначення феномену спроможності в сучасній методології дослідження державного управління. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. №2. С. 10-18.

Баштанник О. Методологічні основи дослідження політичних інститутів: історичний інституціоналізм та аналіз функціонування інститутів державної влади. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. Вип. 4.

Баштанник О. Соціологічний інституціоналізм як напрям нового інституціоналізму політичної науки: методологія та її реалізація в українських політологічних дослідженнях. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2020. №23(9). С. 5-14.

Баштанник О.В. Трансформація теорії нормативного інституціоналізму в контексті реалізації досліджень функціонування політичної системи. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. №53. С. 174-179. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v053.2025.29>. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/53_2025/31.pdf.

Баштанник О.В. Управління змінами як основа стратегії реформування державного управління в контексті сталого розвитку та національної стійкості. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. №1. С. 7-13. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.1.1>.

Беркаль М. Щорічний розмір хабарів у сфері будівництва оцінили в 3 млрд.грн. 16.09.2019 р. URL: <http://surl.li/tcuuro> (дата звернення: 01.12.2023).

Білоус О. Українці назвали бажану роль уряду та його втручання в економіку: опитування КМІС. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayintsinazvali-bazhanu-rol-uryadu-yogo-1704791025.html> (дата звернення: 09.01.2024).

Больові точки української демократії. Розподіл повноважень між гілками влади, проблеми у трикутнику «президент-парламент-уряд». К.: Відродження, 2020.

Бориславський Л. Інститут Президента України після виборів 2019 року: новий етап розвитку? *Український часопис конституційного права*. 2019. №1. С. 43-50. URL: <http://surl.li/kzfra> (дата звернення: 01.06.2024).

Борисочева Н. Теоретичні підходи до розуміння системи органів виконавчої влади. *Адміністративне право і процес*. 2021. №6. С. 111-116. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2021/6/18.pdf> (дата звернення: 01.06.2024).

Борщевський В., Василиця О., Матвеев Є. Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. *Держава та регіони*. 2022. №2. С. 30–35.

Бунецький Л. Аспекти інституціоналізму в сучасній політичній науці: аналіз феномену "політичний інститут". *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія : Філософія. Політологія. 2009. №91/93. С. 60–63.

Бурдяк О. Зростання ролі ТНК у міжнародних політичних відносинах в умовах глобалізації. *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. 2013. Т. 25-26. С. 233-238.

Василенко І.С. Модернізація публічного управління в умовах цифровізації: міжнародний досвід і перспективи для України. Київ: Наукова думка, 2021. 234 с.

Вікторчук М. В., Полюхович М. М. Становлення та розвиток антикорупційного законодавства в Україні. *Вісник ЛННІ ім. Е.О. Дідоренка*. 2023. Вип. 4(104) URL: <https://luhbbulletin.dnuvs.ukr.education/index.php/main/article/view/150/143> (дата звернення: 22.06.2025)..

Волощук О.Т. Інститут Президента в системі органів державної влади: історико-теоретичний аспект: монографія. Київ: Право, 2011. 112 с.

Волянська О. В. Антикорупційний потенціал громадянського суспільства в Україні та чинники, що його зумовлюють. *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: зб. наук. пр.* Харків: Видавничий центр Харківського національного ун-ту ім. В. Н. Каразіна, 2014. С. 212–221.

Вонсович С. Концепт спроможності держави в сучасному історико-політологічному дискурсі. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Політологія»*. 2024. №18. С. 78-85. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-18-8>. URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/145/142>.

Вонсович С. Теорія інституціоналізму: рефлексії ретроспективного дискурсу. *Грані*. 2021. Т. 24(9). С. 55–64. DOI: <https://doi.org/10.15421/172189>.

Гапоненко В. Неоінституціоналізм як метод дослідження демократизації політичної системи України. *European Political and Law Discourse*. 2019. Volume 6, Issue 4. P. 38–43.

Гедікова Н.П. Цифрова трансформація виборчих технологій: порівняльний аналіз досвіду США та України. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. №53. С. 267-271. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v053.2025.45>. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/53_2025/47.pdf.

Герман М. Концептуалізація сучасних форм демократії. *Літопис Волині*. 2024. №30. С. 165-170. <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2024.30.27> URL: <http://litopys.volyn.ua/index.php/litopys/article/view/526/457>.

Гладкий В.В. Кримінометричний аналіз прийнятності корупції та умов формування ціни корупційної послуги. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. Kharkiv: Pravo, 2019. Vol. 26, № 2. С. 22-34.

Гончарук-Чолач Т.В., Лазарович М.В., Докаш О.Ю., Гурик М.І. Цифрові фронти: політичні технології та їх роль у сучасній національній консолідації. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. №53. С. 199-205. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v053.2025.33>. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/53_2025/35.pdf.

Горбик Р. Швеція нових можливостей: як подолати ризики, що несе коаліція за участю ультраправих. *Європейська правда*. 28.10.2022. URL: <http://surl.li/mkeum> (дата звернення: 01.06.2024).

Гошовська В. Штучний інтелект у трансформації управлінських процесів: нові горизонти публічного управління. Національні інтереси України. 2025. №5(10). С. 1045-1056. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5\(10\)-1045-1056](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5(10)-1045-1056). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/23775/23746>.

Давиденко Г. Цифрова інклюзія та доступність: соціальна діджиталізація : монографія. Вінниця : Твори, 2023. 240 с. DOI: <https://doi.org/10.58521/978-617-552-348-3-2023-236>.

Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія. За ред. Ю.В. Ковбасюка і В.Л. Федоренка. К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 524 с.

Дзюба Г. Концепція «New public management»: основні елементи, *Galician economic journal*. 2023. №4(83).

Дніпров О. Концептуальні засади діяльності виконавчої влади в Україні. *Вісник АПСВТ*. 2020. №3-4. С. 35-40.

Доцяк І.І. Е-демократія в контексті українських суспільних трансформацій. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. №50. С. 257-260. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v050.2024.43>. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/50_2024/45.pdf.

Журавльов Д. В. Оновлена характеристика органів виконавчої влади України. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 1 (62). С. 108-113.

Захаров Т. Переосмислення концепту «інституційна спроможність»: євроінтеграційний аспект. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Випуск 55. С. 292–299.

Зеленько Г. "Пастки" інституційної спроможності Української держави: причини виникнення і способи подолання. *Політичні дослідження*. 2024. №2(8). С. 25-52.

Зеленько Г.І. Траєкторія трансформації політичного режиму в Україні за роки незалежності: демократія VS олігархічна клановість. *Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми*. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2021. С. 139–176.

Зеленько Г. Феномен capture state: зміст, наслідки і особливості функціонування в Україні. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Політологія»*. 2024. №18. С. 114-127. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-18-12>. URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/149/146>.

Зеленько Г.І., Ковалевський В.О. Україна як capture state: телеологічний конституціоналізм та реальна політика. *Політична система України: конституційна модель та політичні практики*: монографія. Зеленько Г.І. (наук. ред.) та ін. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. С. 308–347.

Зеленько Г., Кононенко Н., Перевезій В., Овчар І., Ситник, С. Інструменти легітимації влади в період дії режиму воєнного стану. ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2024. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2024/07/Doslidzhennia_prezentatsiia.pdf (дата звернення: 01.06.2025).

Зеленько Г. І. та ін. Політична система України: конституційна модель та політичні практики : монографія. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с.

Зелінська М. «Сильні президенти» за різними формами інституту президентського правління. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2552> (дата звернення: 01.06.2024).

Зміни політичних режимів і перспективи зміцнення демократії в Україні : монографія / авт. кол.: Г. І. Зеленько (керівник, наук. ред.), Т. А. Бевз, С. Г. Брехаря, М. С. Кармазіна, В. О. Ковалевський, О. Ю. Кондратенко, Н. В. Кононенко, Т. М. Ляшенко, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. 416 с.

Іванов Р. Науково-теоретичні підходи до розуміння понять: цифровий розвиток, цифрові трансформації і цифровізація, надання та розвиток публічних (електронних публічних) послуг. *Національні інтереси України*. 2025. №6(11). С. 831-843. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6\(11\)-831-843](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6(11)-831-843). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/25299/25277>.

Інституційні зміни політичної системи сучасної України: оцінка стану та напрями оптимізації: аналітична доповідь. За ред. д. політ. н., професора Г.І. Зеленько. К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2014. 164 с. URL: <http://surl.li/txrхое> (дата звернення: 01.06.2024).

Іськів І. Виконавча влада у країнах розвинених демократій: інституційні особливості та можливості адаптації в Україні. *Національні інтереси України*. 2025. №8(13). С. 879-889. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8\(13\)-879-889](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8(13)-879-889). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/27448/27412>.

Іщенко І.В. Політичні інститути в нестабільному середовищі: функціональні особливості : монографія. Дніпропетровськ : Інновація, 2015. 307 с.

Кавецький О. Неоінституціоналізм як методологія дослідження внутрішньополітичних трансформацій. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2025. Випуск 60, с. 305–310. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.60.36>. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/60_2025/38.pdf (дата звернення: 22.08.2025).

Калюжна Ю. Цифровий суверенітет як фактор національної безпеки ЄС та України. *Національні інтереси України*. 2025. №6(11). С. 1094-1124. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6\(11\)-1094-1124](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6(11)-1094-1124). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/25320/25298>.

Кармазіна М., Шурбована О. "Інститут" та "інституція" : проблема розрізнення понять. *Політичний менеджмент*. 2006. №4. С. 10–19. URL: <http://surl.li/mkeyу> (дата звернення: 01.06.2024).

Кобець Ю. Політична система України в умовах воєнного стану: проблеми ефективності. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Політологія»*. 2024. Том 1. №16. С. 27-33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-2-4>. URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/58/57>.

Ковальчук В. Конституційно-правовий статус парламентської опозиції в країнах Центрально-Східної Європи та в Україні. *Український часопис конституційного права*. 2022. №1. С. 3-20. URL: <http://surl.li/kzfqj> (дата звернення: 01.06.2024).

Ковбасюк С.В. Інституційна характеристика сучасної держави: теоретико-правове дослідження : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Одеса, 2021. 225 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bcde8d60-829e-466f-b2e9-09b3f395518f/content>.

Козир С. Інституційні засади реалізації державної політики відновлення України під час війни. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Випуск 56. С. 210–222.

Козієнко Р. Корупція з міждисциплінарної точки зору: конспект статті Девіда Янчікса. URL: <http://surl.li/qqaoji> (дата звернення: 01.12.2023).

Комарова Т. Трансформації влади в інформаційну епоху: дис... д-ра політ. наук: 23.00.01. Харків, 2020. 464 с.

Кононенко Н. Інституційна спроможність українських урядів: проблеми ефективності та легітимності. *Політичні дослідження*. 2024. №2(8). С. 53-72.

Кононенко Н. Проблеми нормативної легітимності інститутів в неконсолідованих демократіях: пастки спроможності українських урядів. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Випуск 55. С. 353–365.

Кононенко Н.В. Реформи 2014–2024 рр. як індикатори спроможності та легітимності українських урядів. *Міжнародні та політичні дослідження*. 2024. №38. С. 50-63. <https://doi.org/10.32782/2707-5206.2024.38.5>. URL: <https://journals.onu.in.ua/index.php/interpolis/article/view/189/178>.

Корецька-Шукевіч Д. Аналіз теоретичних підходів до наукового розуміння явища корупції. *Право і суспільство*. 2020. № 2. Ч. 2. URL: <http://uran.oridu.odessa.ua/article/view/237233> (дата звернення: 22.06.2025).

Кохан Г.В. Явище політичної корупції: теоретико-методологічний аналіз: монографія. К.: НІСД, 2013. 232 с. URL: <http://surl.li/mkezi> (дата звернення: 01.06.2024).

Кресіна І.О. Інституційні пріоритети антикорупційної політики України. *Політологічний вісник*. 2024. №9. С.130-150. DOI: 10.17721/2415-88IX.2024.92.130-152.

Кресіна І.О., Кушнар'ов І.В. Політична корупція: глобальні виклики і Україна. Київ: Норма права, 2022. 296 с.

Кризи політичного розвитку в Україні: причини, зміст і способи нівелювання : монографія. Авт. кол.: Г.І. Зеленько (керівник, наук. ред.), Р.В. Балабан, С.Г. Брехаря, Л.Л. Кияниця, О.Ю. Кондратенко, Н.В. Кононенко, Т.М. Ляшенко. Київ: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2022. 352 с. URL: https://ipien.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/Kryzy-politychnoho-rozvytku_monohrafiia-.pdf (дата звернення: 01.06.2025).

Кубко В. Інституціональний вимір системи стратегічних комунікацій України. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Вип. 54. С. 241–249

Кубко В. Суверенітет України в умовах зміни світового порядку. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2025. Випуск 58, с. 316–322. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.58.39>. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/58_2025/41.pdf (дата звернення: 22.06.2025).

Курганський С. Післявоєнна відбудова України: інституційні трансформації, роль громадянського суспільства та стратегія демократичного оновлення. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2025. Випуск 60, с. 337–344. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.60.41>. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/60_2025/43.pdf (дата звернення: 22.06.2025).

Курус Т. Нормативно-правове регулювання електронного урядування в Україні. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Політологія»*. 2024. №19. С. 73-92. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-19-9>. URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/183/179/>

Лазарович М.В., Гончарук-Чолач Т.В., Джугла Н.В. Цифрова революція в політиці та її вплив на постінформаційне суспільство. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. №52. С. 58-71.

Лазарович М.В., Гончарук-Чолач Т.В., Докаш О.Ю. Штучний інтелект в політичних маніпуляціях та трансформація виборчої культури. *Політикус*. 2025. Вип. 1. С. 16-22.

Литвин В. Етапи розвитку та різновиди напівпрезиденталізму в Україні (1991–2015 рр.). *Specyfika Procesu Politycznego w Krajach Europy Srodkowo-Wschodniej : Czynniki Konceptyjne i Instytucjonalne: Polsko-Ukrajnska Konferencja Naukowa*. Praca zbiorowa pod red. Zbigniewa Bialoblockiego i Anatoliya Romanuka. Kutno, 2015. S. 119–124. URL: <http://surl.li/mkezl> (дата звернення: 01.06.2024).

Литвин В. Подвійна виконавча влада: теорія та практика європейського півпрезиденталізму. *Освіта регіону : політологія, психологія, комунікації*. 2009. №3. С. 25–33. URL: <http://surl.li/mkezo> (дата звернення: 01.06.2024).

Литвин В. Типи урядових кабінетів. *Політологічний вісник* : Збірник наукових праць. 2008. № 37. С. 123–138.

Литвин В. Урядова стабільність : теоретико-методологічні засади дослідження. *Українська національна ідея : реалії та перспективи розвитку*. 2009. № 21. С. 117–122. URL: <http://surl.li/mkezv> (дата звернення: 01.06.2024).

Лісничук О. Неформальні аспекти інституційних трансформацій українського парламентаризму. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса*. 2014. №6(74). С. 164-176. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/lisnychuk_neformalni.pdf (дата звернення: 01.06.2024).

Лясота Л. Соціальні мережі та неформальні практики у політичному дизайні пострадянських суспільств. *Політичний менеджмент*. 2006. № 4. С. 65-79. URL: <http://surl.li/mkfae> (дата звернення: 01.06.2024).

Ляшенко Т.М. Виконавча гілка влади України в міжнародних індексах інституційної спроможності. *Актуальні проблеми політики*. 2024. Вип. 74. С. 74-80. DOI <https://doi.org/10.32782/app.v74.2024.10>. URL: http://app.nuoua.od.ua/archive/74_2024/12.pdf (дата звернення: 22.08.2025).

Максіменцева Н.О., Максименцев М.Г. Штучний інтелект у публічному управлінні: переваги цифрових технологій та загрози суверенному інформаційному простору. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. №2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.2.7>. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/dy/article/view/2992/3028>.

Максимець Б. Історія становлення інституту парламентаризму в Україні. *Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України*. 2009. Вип. 3. С. 202-208. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2009-3-26.pdf> (дата звернення: 01.06.2024).

Малкіна Г.М. Інститути політичної відповідальності як елементи системи стримувань і противаг. *Вісник КНУ*. 2010. №100. С. 48-51.

Мамонтова Е.В., Виговська В.Ю. Етапи й особливості розвитку напівпрезиденталізму в Україні. *Актуальні проблеми політики*. 2024. Вип. 74. С. 81-87. DOI <https://doi.org/10.32782/app.v74.2024.11>. URL: http://app.nuoua.od.ua/archive/74_2024/13.pdf (дата звернення: 22.08.2025).

Милосердна І. М. Європейські моделі інституту референдуму в сучасних умовах *Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць*. 2018. Вип.62. С. 95–103.

Мосейчук С.В. Державна політика у сфері запобігання та протидії корупції в Україні у поствоєнний період. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2025. №2(92). С. 293-297. DOI: [10.35546/kntu2078-4481.2025.1.2.42](https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2025.1.2.42).

Москалюк М.Ф. Президентство в Україні: проблеми інституційного становлення, розвитку та функціонування. URL: <http://pvntsh.nung.edu.ua/index.php/idea/article/view/474/462> (дата звернення: 01.06.2024).

Нагорняк М. Вплив цифрової трансформації на систему публічного управління в країнах Східної та Центральної Європи: виклики та можливості. *Національні інтереси України*. 2025. №5(10). С. 1456-1466. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5\(10\)-1456-1466](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5(10)-1456-1466). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/23807/23778>.

Наумкіна С. М., Каменчук Т.О. Сучасний світопорядок в системі політичних відносин. *Політикус* : наук. журнал. 2023. №1. С. 37-40.

Нестеренко К., Булгакова О. Антикорупційна політика України в контексті війни. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. №77(2). С. 98-101. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.77.2.16>.

Новоскольцева Л. Трансформація антикорупційної політики України під впливом повномасштабної війни. *Національні інтереси України*. 2025. №8(13). С. 1143-1159. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8\(13\)-1143-1159](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8(13)-1143-1159). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/27475/27435>.

Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки. К.: Основи, 2000. 198 с.

Олігархи, партії та вибори. Чому «слуги народу» обнулили ідею-фікс Зеленського. 07.08.2023 р. URL: <http://surl.li/lainac> (дата звернення: 01.12.2023).

Особливості суспільно-політичної модернізації країн пострадянського простору : монографія. За ред. А.Г. Бульвінського. Київ : ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2017. 288 с.

Панфілов О.Є., Хамходера О.П. Комісія як новий вид центральних органів виконавчої влади: осмислення нормативних змін. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 282-286.

Парламентаризм як політичний інститут : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти. Уклад.: А. Прохоренко, А. Пехник ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 52 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25689> (Серія: Навчально-методичні посібники). <http://surl.li/lxorpp>

Перегида Є. В. Виконавча влада України : Політико-правові аспекти модернізації : монографія. К. : Логос, 2013. 408 с.

Перегида Є.В. Взаємодія Президента України та місцевих органів виконавчої влади: еволюція політико-правових засад. *Інститут*

Президента України в системі державної влади України: матеріали наукової конференції. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. С. 368-373. URL: https://knu.ua/pdfs/konfer/Konfer_tezy.pdf (дата звернення: 01.06.2024).

Перегуда Є., Рейтерович І. Бюрократія та політика: разом чи окремо? (Світовий досвід та українські реалії). *Національний інтерес.* 2005. №2. С. 10-16.

Петров П.Г. Е-петиції, онлайн-консультації та цифрове голосування: вплив на реальні політичні рішення. *Актуальні проблеми філософії та соціології.* 2025. №53. С. 246-250. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v053.2025.41>. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/53_2025/43.pdf.

Політика безпеки України: проблеми політичного і державного правління. Прогнозна оцінка, механізми забезпечення : аналітична записка. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 64 с.

Політична опозиція: навч. посіб. За заг. ред. В.А. Гошовської, К.О. Ващенко, Ю.Г. Кальниша. К.: НАДУ, 2013. 208 с. URL: <http://surl.li/mkexs> URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2024).

Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с.

Попов Р.В. Інституціональна розбудова антикорупційної системи в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток.* 2025. №6. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.6.13>.

Примуш М. Цифрова автократія vs цифрова демократія: трансформація комунікаційних стратегій у різних політичних режимах. *Національні інтереси України.* 2025. №8(13). С. 1160-1168. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8\(13\)-1160-1168](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8(13)-1160-1168). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/27476/27436>.

Приходько А.А. Теоретичне та практичне осмислення антикорупційної політики України: євроінтеграційний аспект. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2019. №6. С. 96-99.

Радзівілов Г., Остапчук В., Дегтяр О. Публічне управління інтеграції цифрових рішень в громадських організаціях. *Національні інтереси України.* 2025. №6(11). С. 660-670. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-7\(12\)-660-670](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-7(12)-660-670). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/26268/26241>.

Радіонова І. Інклюзивна цифрова трансформація: політичний вимір. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії.* 2025.

Випуск 59, с. 367–374. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.59.42>. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/59_2025/44.pdf.

Рафальський О.О., Майборода О.М. Політична безпека України: проблеми політичного і державного правління. Прогнозна оцінка, механізми забезпечення: Монографія. Київ: ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023.

Резнікова О. Поширення авторитаризму як глобальний тренд: причини та наслідки. *Національні інтереси України*. 2025. №3(8). С. 1190-1203. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-3\(8\)-1190-1203](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-3(8)-1190-1203). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/21355/21329>.

Рибій О. Неформальні політичні інститути: сутність, класифікація, результати діяльності. *Політменеджмент*. 2011. №1. С.34-42. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rybii_neformalni.pdf (дата звернення: 01.06.2024).

Рибій О.В. Основні фактори інституціонального розвитку та моделі процесів інституціональної зміни. *Наукові записки НАУКМА*. 2010. Т. 108. Політичні науки. С. 7-11. URL: <http://surl.li/mkfbf> (дата звернення: 01.06.2024).

Римар Б.А. «Левіафан у смартфоні»? Легітимність влади в інформаційну епоху. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/48_2024/35.pdf.

Романюк А. Новий інституціоналізм та поняття інституту в політичній науці. *Вісник Львівського університету. Серія : філософські науки*. 2006. Вип. 9. С.190–199. URL: <http://politolog.at.ua/publ/1-1-0-12> (дата звернення: 01.06.2024).

Савич В. Зміна ролі держави в неоглобальному світі. *Національні інтереси України*. 2025. №4(9). С. 1104-1111. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-4\(9\)-1104-1111](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-4(9)-1104-1111). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/22507/22477>.

Савчук Д., Шуренкова А. Корупція в Україні 2023: розуміння, сприйняття, поширеність: звіт за результатами опитування населення та бізнесу. Київ, 2023. URL: <https://surl.li/tescde> (дата звернення: 22.06.2025).

Сарторі Дж. Порівняльна конституційна інженерія : Дослідження структур, мотивів і результатів. К. : АртЕк, 2001. 224 с.

Семченко-Ковальчук О.Б. Використання блокчейну в публічному управлінні: трансформація технологічних можливостей. *Науковий журнал «ECONOMIC SYNERGY»*. 2023. Випуск 2 (8). URL: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-2-5>.

Серьогіна С. Форма правління як базова категорія державного будівництва. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. Х., 2003. Вип. 6. С. 16–26. URL: <http://dSPACE.nlu.edu.ua/handle/123456789/2799> (дата звернення: 01.06.2024).

Синявська О., Кельбья С., Рудой К. Анतिकорупційні механізми в публічному управлінні та їхній вплив на правову систему України. *Національні інтереси України*. 2025. №4(9). С. 450-465. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-4\(9\)-450-465](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-4(9)-450-465). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/22456/22426>.

Скороход О.П. Світовий досвід впровадження та використання цифрових технологій у виборчому процесі. *Політичне життя*. 2024. №2. С. 24-37.

Стародубцева Л.В., Петренко Д.В. Цифровий експібіціонізм у сучасній медиакulturі. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. №52. С. 147-156. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v052.2024.24>. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/52_2025/26.pdf.

Стойко О.М. Структурні теорії інституційних змін. *Держава і право* : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. Вип. 46. С. 578–581. URL: <http://surl.li/mkfbo> (дата звернення: 01.06.2024).

Стратегія політико-правового розвитку України до 2030 року: науково-аналітична записка. За ред. І. О. Кресіної. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2022. 176 с.

Сухонос В.В. Динаміка сучасного державно-політичного режиму в Україні: антиномія демократизму і авторитаризму: Монографія. Суми: ВДТ «Університетська книга», 2003. 336 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1606502/> (дата звернення: 01.06.2024).

Тарасов С. Класична теорія легітимності державної влади та її аплікativність до аналізу легітимності в умовах війни. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Випуск 55. С. 486–493.

Тарасюк В.М. Вплив штучного інтелекту на демократичні процеси в Україні та світі. *Актуальні проблеми політики*. 2024. Вип. 74. С. 114-120. DOI <https://doi.org/10.32782/app.v74.2024.15>. URL: http://app.nuoua.od.ua/archive/74_2024/17.pdf (дата звернення: 22.08.2025).

Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; [авт. колект.: С. Асланов, І. Вегеш, М. Вегеш, А. Дербак, М. Зан, Г. Зеленько, Н. Кічера, А. Ключкович, М. Колодій, Г. Кумар, М. Лендъел, Ю. Остапєць, А. Романюк, М. Токар, К. Червеняк, М. Шелемба, Мих. Шелемба]; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 560 с.

Тесфайє Л. Поєднання старих і нових інституціональних підходів у дослідженні форм правління та політичних режимів. *Грані*. 2021. Т. 24(6).

С. 109-116. DOI: <https://doi.org/10.15421/172165>. URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/1662>.

Турчин Я., Онишкевич Р. Основні підходи до розуміння та вивчення політичної корупції. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2025. Випуск 59, с. 375–384. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.59.43>. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/59_2025/45.pdf (дата звернення: 22.06.2025).

Тюканкін О. Правове регулювання антикорупційної політики в країнах Європи (на прикладі Німеччини, Франції, Іспанії, Італії та Нідерландів). *Національні інтереси України*. 2025. №3(8). С. 769-778. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-3\(8\)-769-778](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-3(8)-769-778). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/21318/21293>.

Хаустова М. Державна політика в сфері цифровізації: теоретичний аспект. 2022. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/217>.

Цалко Т.Р., Невмержицька С.М. Порівняльний аналіз діючих адміністративних систем управління в Німеччині, Франції, Великобританії. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління*. 2019. Вип. 2. С. 255-263.

Чабанна М. Неоінституційний підхід до аналізу процесу прийняття політичних рішень. *Політичний менеджмент*. 2010. №3(41). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/РоМе_2010_2_5 (дата звернення: 01.06.2024).

Чальцева О. Концептуалізація публічної політики через призму інституціонального підходу. *Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії*. 2019. Вип. 25. С. 176-182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2019_25_26 (дата звернення: 22.06.2025).

Чечель А., Ангелін М. Стратегічні цифрові технології у публічному секторі України. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2024. №9. С. 176-185. <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-9-176-185>.

Шведа Ю. Теорія політичних партій і партійних систем. Львів: Тріада плюс, 2003. 325 с. URL: http://filelibsnu.at.ua/navchalno-metod/uchebniki/Shveda_Yu-Teoriya_politychnyx_partij_ta_partijnyx_.pdf (дата звернення: 01.06.2024).

Шекель М. Неформальні інститути в епоху цифровізації: виклики для сучасної демократії. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2025. Випуск 60, с. 484–491. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.60.56>. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/60_2025/58.pdf (дата звернення: 22.06.2025).

Шкуро А. Функціональні та сутнісні особливості структурних елементів апарату Президента України. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Випуск 55. С. 543–549.

Шляхтун П. Глава 8. Держава – головний інститут політичної системи суспільства. *Шляхтун П. Теорія та історія політичної науки*. К.: Либідь, 2002. С. 246–291. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-52.html> (дата звернення: 01.06.2024).

Ще один антикорупційний інструмент у сфері будівництва: Оновлено можливості розміщення інформації про кошторисну документацію: повідомлення Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерства цифрової трансформації України від 21.08.2023 р. URL: <http://surl.li/zgbhrc> (дата звернення: 01.12.2023).

Юр'єв А.М. Політична структуризація українського суспільства: агенти, інститути, символічні матриці. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. №51. С. 273-278. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v051.2024.43>. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/51_2024/45.pdf.

Якименко Ю., Замятін В., Биченко А., Міщенко М., Розумний О., Стецьків А. Партійна система України після 2019 року: особливості та перспективи розвитку. Київ, 2020. 104 с.

Яковлева Л.І. Інституціональна теорія: у пошуках рецепту легітимності публічної влади. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2022. Вип. 36. С. 147-152. DOI: <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i36.1127>.

Яковлева Л.І., Юшкевич Ю.С., Кольцов В.М. Дискурс щодо європейської інтеграції України: ідентичності, цінності, інститути. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. №53. С. 150-155. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/51_2024/27.pdf (дата звернення: 28.06.2025).

Aktan C. C. Political Corruption: an Introductory Study on Terminology and Typology. *International Journal of Social Sciences and Humanity Studies*. 2015. Vol 7. No 1. P. 47 – 66. URL: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/332287> (date of access:19.06.2025).

Babarykina N.A. The impact of the decentralization process on the internal sovereignty of the state. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. №52. С. 203-210. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v052.2024.33>. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/52_2025/35.pdf.

Bashtannyk O. Historical institutionalism of political science as a theory of studying the functioning of political systems. *Вісник Львівського*

університету. Серія філос.-політолог. студії. 2025. Випуск 58, с. 235-241. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.58.29>. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/58_2025/31.pdf (дата звернення: 22.06.2025)..

Forattini F. (2021). For a broader understanding of corruption as a cultural fact, and its influence in society. *Academia Letters*, Article 2245. <https://doi.org/10.20935/AL2245>.

Gavrilov, D. (2021). Institutionalism – A different perception of human behavior and social organization. *Academia Letters*, Article 1632. <https://doi.org/10.20935/AL1632> (дата звернення: 01.05.2024).

Grubovic L. New institutionalism as a new theoretical framework for urban political analysis. URL: <http://www.doiserbia.nb.rs/ft.aspx?id=1450-569X0411041G> (дата звернення: 22.06.2025).

G'Sell F. Digital Authoritarism: From State Control to Algorithmic Despotism. *SSRN Electronic Journal*. 2025. 53 p. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5117399 (дата звернення: 23.06.2025).

Helmke G., Levitsky S. Informal Institutions and Comparative Politics: A Research Agenda. *Perspectives on Politics*. 2004. Volume 2, Issue 4. P. 725–740.

Herasymiuk K., Martselyak O., Kirichenko Y., Zhmur N., Shmalenko I. Principles of integrity and good governance in public administration. *International Journal of Management*. 2020. Vol. 11, Issue 4. Pp. 545-555.

Iannarone S. S. Historic Institutionalism in Urban Sociology and Politics. URL: http://web.pdx.edu/~sari/II_essay_final.pdf (дата звернення: 22.06.2025).

Jönsson C. Institutional Theory in International Relations. URL: <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=534142&fileOid=625444> (дата звернення: 22.06.2025).

Lownpes Vivien. (1996). Varieties of institutionalism: a critical appraisal. *Public administration*, vol.74, issue 2, 181-197.

Mungiu-Pippidi A. The Rise and Fall of Good-Governance Promotion. *Journal of Democracy*. 2020. Vol. 31, No.1. Pp. 88-102. DOI: 10.1353/jod.2020.0007.

Newell J. L., Bull M. J. Definitions of political corruption, and why study corruption in *M. J. Bull and J. L. Newell (eds), Corruption in Contemporary Politics*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2003 URL: <https://manchesteruniversitypress.co.uk/wp-content/uploads/2018/08/corruption.pdf> (date of access: 03.07.2025).

Pejovich S. The Effects of the Interaction of Formal and Informal Institutions on Social Stability and Economic Development. *Journal of Markets*

& Morality. 1999. № 2. P. 164–181. URL: <http://surl.li/mkfbz> (дата звернення: 01.06.2024).

Peniaz P., Guessab K.E., Bilokopytova N. Corruption as a Social Phenomenon: Philosophical Analysis. *Вісник гуманітарних наук*. 2025. №7. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15335433>. URL: <https://h-visnyk.com.ua/index.php/home/article/view/56/54>

Peters G.B. *Institutional Theory in Political Science. The New Institutionalism*. Fourth Edition. Cheltenham, UK; Northampton, MA, USA: Edward Elgar Publishing Limited. 2019. 293 p.

Peters G. B. Institutional Theory: Problems and Prospects. *Political Science Series*. 2000. № 69. 28 p. URL: https://www.ihs.ac.at/publications/pol/pw_69.pdf (дата звернення: 01.06.2024).

Powell W., DiMaggio P. (eds.). (2012). *The new institutionalism in organizational analysis*. Chicago: The University of Chicago Press.

Scott I., Gong T. *Corruption prevention and governance in Hong Kong*. London; New York, NY: Routledge, 2019. xiii, 229 p.

Steinmo S. (2001). The new institutionalism. In Clark B., Foweraker J. (eds.), *The encyclopedia of democratic thought*. London: Routledge.

Voichuk A. The features of the system of checks and balances in France. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2025. Випуск 60, с. 260–266. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.60.30>. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/60_2025/32.pdf (дата звернення: 22.08.2025).

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. Сторінка кафедри політичних наук і права. Дисципліна «Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути». URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2025).

Президент України. URL: president.gov.ua (дата звернення: 01.06.2025).

Веб-портал органів виконавчої влади України. URL: kmu.gov.ua (дата звернення: 01.06.2025).

Верховна Рада України. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 01.06.2025).

Національне антикорупційне бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/> (дата звернення: 01.08.2024).

Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/> (дата звернення: 01.08.2024).

Інформаційна система моніторингу реалізації державної антикорупційної політики. URL: <https://dap.nazk.gov.ua/> (дата звернення: 01.08.2024).

Спеціалізована антикорупційна прокуратура. URL: https://www.facebook.com/sap.gov.ua/?locale=ru_RU (дата звернення: 01.08.2024).

Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. URL: <https://ipiend.gov.ua/>.

Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: niss.gov.ua.

Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. URL: idpnan.org.ua.

Український центр економічних та політичних досліджень ім. О.Разумкова. URL: razumkov.org.ua.

Український незалежний центр політичних досліджень. URL: ucipr.org.ua.

Навчальне видання

НЕОІНСТИТУЦІОНАЛІЗМ ТА СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ У
СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Методичні рекомендації
з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань та
самостійної роботи для студентів
спеціальності С2 «Політологія»

Укладачі:

МІСЕРЖИ Світлана Дмитрівна
ПЕРЕГУДА Євген Вікторович

Підписано до друку 28.11.2025 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Зам. № 44-380
Умов.-друк. арк. 2,4. Обл.-вид. арк.2,7.
Тираж 30 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. 097 299 38 99.
E-mail: tooums@ukr.net

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
E-mail: tooums@ukr.net

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7599 від 10.02.2022 р.*